

Ändring av vävnadslagen på remiss – det föreslås att en frivillig ska kunna donera en njure även till någon annan än en närstående

Social- och hälsovårdsministeriet © 8.2.2018 8.00 | Publicerad på svenska 8.2.2018 kl. 12.42
NYHET

I lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål (den s.k. vävnadslagen) planeras en ändring, vars syfte är att utöka möjligheten att donera en njure även till andra än nära anhöriga eller mycket närstående människor.

Huvudregeln ska dock fortsättningsvis vara att givaren ska vara en släkting eller annan närstående person till mottagaren. Enligt förslaget ska begreppet släkting och annan närstående person tolkas brett, så att det omfattar även t.ex. nära vänner. Om en släkting eller annan närstående person inte lämpar sig som givare, ska också någon annan lämplig person som har uppnått myndighetsåldern och som förmår besluta om behandlingen av sig själv kunna donera organ eller vävnader. De föreslagna bestämmelserna möjliggör också exempelvis så kallade korsvisa donationer eller till och med helt anonyma donationer.

Förslaget innehåller också en ny bestämmelse om att givaren före en njurdonation ska genomgå undersökningar och utredningar för att det ska kunna säkerställas att donationen är säker och att den sker frivilligt. Samtidigt säkerställs att donationen inte är förknippad med något skaffande av eller erbjudande om ekonomisk fördel. En person som utfört dessa undersökningar eller utredningar får inte delta i beslutsfattandet om tagande av organ eller vävnader. En donation förutsätter fortsättningsvis tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Njurtransplantation är en effektiv behandling

Njurtransplantation betraktas som den bästa behandlingen vid en långt framskriden njursjukdom för sådana patienter som den lämpar sig för. Jämfört med dialysbehandling förlänger den patientens förväntade livslängd, förbättrar patientens livskvalitet och minskar kostnaderna. I Finland utförs årligen 200–250 njurtransplantationer. Cirka 400 patienter väntar på en njurtransplantation.

I Finland har cirka 90 procent av njurtransplantationerna utförts med njurar från avlidna givare. Antalet transplantationer med njurar från levande givare har uppgått till cirka 10–15 per år. Under de senaste åren har antalet dock stigit, och under 2017 beviljade Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården så många som 30 tillstånd.

Propositionen är på remiss till den 11 mars

Under våren 2017 behandlades i riksdagen en lagmotion undertecknad av 117 riksdagsledamöter där det föreslogs att den krets av personer som tillåts bli givare ska vidgas. På grundval av behandlingen av lagmotionen skickade social- och hälsovårdsutskottet ett brev till social- och hälsovårdsministeriet, där utskottet föreslog att ministeriet så snart som möjligt börjar bereda en lagändring.

Propositionen om ändring av vävnadslagen är på remiss till den 11 mars. Avsikten är att regeringspropositionen ska lämnas till riksdagen under våren.

”Lagändringen prioriterades som brådskande för att man äntligen ska kunna bemöta det behov som identifierats och den oro som framförts av såväl patienter, patientorganisationer som riksdagen”, säger familje- och omsorgsminister Annika Saarikko.

Ytterligare information

Tuija Ikonen, överläkare, tfn 0295 163 253

Merituuli Mähkä, specialsakkunnig, tfn 0295 163 575 (frågor om utkastet till regeringsproposition)

Bilagor

Remissmaterialet

ANNIKA SAARIKKO BEGÄRANDE OM UTLÅTANDE HÄLSOVÅRDSTJÄNSTER NJURTRANSPLANTATION
ORGANTRANSPLANTATION SERVICE VÄLFÄRD VÄVNADSTRANSPLANTATION

📅 2018-02-08

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
MINISTRY OF SOCIAL AFFAIRS AND HEALTH

Sjötullsgatan 8, 00170 Helsingfors

PB 33, 00023 Statsrådet

Växel 025 16001